

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД

Засгийн газрын V байр, Б.Ширэндэвийн гудамж 8/4,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160

Утас/Факс: (976-51) 26 75 33,

Цахим шуудан: info@mojha.gov.mn,

Цахим хуудас: www.mojha.gov.mn

2025. 10. 23 № 1/19 2 2

танай 2025. 10. 06 -ны № 02/2840 -Т

АЖ ҮЙЛДВЭР, ЭРДЭС БАЯЛГИЙН САЙД Г.ДАМДИННЯМ ТАНАА

“Журам шинэчлэн батлах тухай” Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдрийн А/211 дүгээр тушаалыг Захиргааны ерөнхий хуулийн дагуу хянаад захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сангийн 7385... дугаарт бүртгэснийг үүгээр хүргүүлж байна.

Л.МОНХБААТАР

МОНГОЛ УЛСЫН
АЖ ҮЙЛДВЭР, ЭРДЭС БАЯЛГИЙН
САЙДЫН ТУШААЛ

2025 оны 10 сарын 01 өдөр

Дугаар А/211

Улаанбаатар хот

Захиргааны хэм хэмжээний
актын улсын нэгдсэн бүртгэлд
2025 оны 10 сарын 23-ны
өдрийн 7385 дугаарт бүртгэв.

Журам шинэчлэн батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2, Яамны эрхзүйн байдлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.13, Газрын тосны тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.3 дахь заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. "Газрын тос, уламжлалт бус газрын тосны эрэл, хайгуул, ашиглалтын талбайг буцаан өгөх, хүлээн авах журам"-ыг хавсралт ёсоор шинэчлэн баталсугай.

2. "Газрын тос, уламжлалт бус газрын тосны эрэл, хайгуул, ашиглалтын талбайг буцаан өгөх, хүлээн авах журам"-ын хэрэгжилтэд тогтмол хяналт тавьж ажиллахыг Газрын тосны бодлогын газар (Ч.Хишигдалай), Ашигт малтмал, газрын тосны газарт тус тус даалгасугай.

3. Энэхүү тушаал гарсантай холбогдуулан хуучин нэрээр Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайдын 2018 оны 01 дүгээр сарын 10-ны өдрийн А/06 дугаар тушаалыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

САЙД

Г.ДАМДИННЯМ

1508 01 0640

Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайдын
2025 оны 20 дугаар сарын 07-ний
өдрийн 1/21 дүгээр тушаалын хавсралт

ГАЗРЫН ТОС, УЛАМЖЛАЛТ БУС ГАЗРЫН ТОСНЫ ЭРЭЛ, ХАЙГУУЛ, АШИГЛАЛТЫН ТАЛБАЙГ БУЦААН ӨГӨХ, ХҮЛЭЭН АВАХ ЖУРАМ

1 дүгээр зүйл. Ерөнхий зүйл

1.1. Энэхүү журам нь газрын тос, уламжлалт бус газрын тосны эрэл, хайгуул, ашиглалтын талбайг гэрээлэгчээс газрын тосны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад буцаан өгөх, газрын тосны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нь талбайг гэрээлэгчээс хүлээн авахтай холбогдсон харилцааг зохицуулна.

1.2. Газрын тос, уламжлалт бус газрын тосны эрэл, хайгуул, ашиглалтын талбайг хэсэгчлэн болон бүхэлд нь буцаахад энэхүү журмыг баримтална.

1.3. Газрын тосны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нь эрлийн болон бүтээгдэхүүн хуваах гэрээт талбайн ажил хийгдээгүй хэсгийг буцаан авахдаа тухайн сум, дүүргийн Засаг дарга, хэд хэдэн сум, дүүргийн нутаг хамарсан бол аймаг, нийслэлийн байгаль орчны газрын тодорхойлолтыг үндэслэн шийдвэрлэнэ.

2 дугаар зүйл. Талбайг буцаахад бүрдүүлэх баримт бичиг

2.1. Гэрээлэгч нь газрын тос, уламжлалт бус газрын тосны эрэл, хайгуул, ашиглалтын талбайг хэсэгчлэн болон бүхэлд нь буцаахад дараах баримт бичгийг бүрдүүлэн газрын тосны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ. Үүнд:

- 2.1.1. Албан хүсэлт;
- 2.1.2. Холбогдох зураг, мэдээлэл;
- 2.1.3. Буцаах талбайд гүйцэтгэсэн геологи, хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайлан;
- 2.1.4. Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ, эсвэл эрлийн гэрээний хэрэгжилт (оноор);
- 2.1.5. Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний тайлан;
- 2.1.6. Жил бүрийн тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, биелэлтийн тайлан;
- 2.1.7. Буцаах талбайд хийгдсэн газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааны ажлын тайлан, дүгнэлт;
- 2.1.8. Буцаах талбайд өрөмдсөн цооногийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбайгаас авсан хөрсний дээжид "Хөрсний чанарын стандарт"-ын дагуу итгэмжлэгдсэн лабораторид хийлгэсэн шинжилгээний тайлан, дүгнэлт;
- 2.1.9. Нөхөн сэргээлт хийсэн талбайг орон нутагт хүлээлгэн өгсөн акт;
- 2.1.10. Газрын тосны асуудал эрхэлсэн төрийн холбогдох байгууллагууд, байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төв, орон нутгийн байгууллага, салбарын хяналтын нэгжээс өгсөн үүрэг даалгавар, түүний хэрэгжилт.

2.2. Газрын тосны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нь талбай буцаан өгөх тухай гэрээлэгчийн хүсэлтийг хүлээн авснаас хойш 14 хоногийн дотор "талбай буцаан авахад дүгнэлт гаргах үүрэг бүхий" ажлын хэсгийг байгуулах

хүсэлтийг Газрын тосны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад гаргана.

3 дугаар зүйл. Дүгнэлт гаргах

3.1 Газрын тосны болон байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагатай хамтран Газрын тосны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага, Олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачилгын алба, нутгийн удирдлагын байгууллагын төлөөллийг оролцуулсан "талбай буцаан авахад дүгнэлт гаргах үүрэг бүхий" ажлын хэсгийг 14 хоногийн дотор байгуулна.

3.2. Ажлын хэсгийн ахлагч нь ажлын хэсэг байгуулагдсанаас хойш 7 хоногийн дотор ажлын төлөвлөгөөг батална.

3.3. Ажлын хэсэг буцааж буй талбайтай газар дээр нь танилцаж, тухайн талбайд хийгдсэн ажил нь холбогдох хууль, журам, стандартын шаардлага хангасан эсэхэд дүгнэлт гаргаж, шаардлагатай тохиолдолд илэрсэн зөрчлийг арилгуулах талаар албан шаардлагыг ажлын 10 хоногт багтаан гэрээлэгчид хүргүүлнэ.

3.4. Гэрээлэгч ажлын хэсгээс хүргүүлсэн шаардлагыг хүлээн авснаас хойш 60 хоногийн дотор биелүүлж, ажлын хэсэгт албан бичгээр биелэлтийг ирүүлнэ.

3.5. Шаардлагатай тохиолдолд ажлын хэсэг шаардлагын биелэлтийг хүлээн авснаас хойш 20 хоногийн дотор газар дээр нь дахин шалгаж дүгнэлт гаргана.

3.6 Ажлын хэсгээс ирүүлсэн нэгдсэн санал дүгнэлтийг Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн Газрын тосны асуудал эрхэлсэн салбарын зөвлөлийн хуралдаанд 45 хоногийн дотор танилцуулж, эцсийн шийдвэр гаргана.

3.7 Ажлын хэсгийн дүгнэлт, Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн Газрын тосны асуудал эрхэлсэн салбар зөвлөлийн шийдвэр ил тод нээлттэй байна. Энэхүү шийдвэрийг ажлын хэсэг шийдвэр гарснаас хойш ажлын 5 хоногийн дотор холбогдох байгууллагын цахим хуудаст нийтэлнэ.

4 дүгээр зүйл. Цооног хүлээлгэн өгөх

4.1. Цооногийг дараах байдлаар битүүмжилсэн байна.

4.1.1. Цооногийн амсрыг олон улсын жишгийн дагуу тухайн газрын түвшинтэй ижил түвшинд ган таглаагаар таглан, гагнаж битүүмжлэн эрэл эсвэл хайгуулын талбайн нэр, цооногийн дугаар, цооногийг өрөмдөж эхэлсэн болон дууссан огноог тэмдэглэнэ.

4.1.2. Тосны илрэлтэй цооногуудыг хаахдаа перфораци хийсэн интервалаас дээш 50 метрээс багагүй зузаантай цементээр цутган, цооногийн дотоод тоноглолыг баримтжуулан хүлээлгэн өгнө.

4.2. Цооног орчмын нөлөөлөлд өртсөн газрын гадаргууд "Газрын тосны хайгуул, олборлолт, ашиглалтын үйл ажиллагаанаас эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт, техникийн ерөнхий шаардлага" MNS 6200:2010 стандартын дагуу нөхөн сэргээлт хийгдсэн байна.

5 дугаар зүйл. Бусад

5.1 Гэрээлэгч нь энэ журмын 3 дугаар зүйлд заасан талбай буцаан авах эцсийн шийдвэр гарах хүртэлх хугацаанд тусгай зөвшөөрлийн төлбөрийг төлнө.

5.2. Талбай буцаахтай холбогдон гарах зардлыг гэрээлэгч хариуцна.

5.3 Газрын тосны тухай хуулийн 39 дүгээр зүйл, Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээний 17 дугаар зүйлд заасны дагуу ажлын хэсэг тухайн буцаан өгч буй талбайн газрын

тосны хайгуул, ашиглалтын үйл ажиллагаа явуулах зорилгоор Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оруулж ирсэн гэрээлэгчийн техник, тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл, бараа материал, үл хөдлөх хөрөнгийг Монгол Улсын өмчлөлд шилжүүлэх асуудлыг гэрээлэгчтэй харилцан тохиролцож шийдвэрлэнэ.

5.4. Газрын тосны тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.2.9-д заасны дагуу эскроу дансанд байршуулсан хөрөнгө гэрээлэгчийн байгаль орчныг нөхөн сэргээх үүргээ бүрэн гүйцэд биелүүлэх баталгаа болно. Нөхөн сэргээлтийг дахин гүйцэтгэхтэй холбогдон гарах зардлыг өртөг нөхөгдөх зардалд тооцохгүй.

5.5. Гэрээлэгч ашиглалтын талбайг бүхэлд нь буцаан өгөхдөө орд хаах, татан буулгах үйл ажиллагааны төлөвлөгөөгөөр зохицуулна.

5.6 Энэ журмын 5 дугаар зүйлийн 5.3 дахь хэсэгт заасан хөрөнгийг ажлын хэсэг шилжүүлэн авахаас татгалзсан тохиолдолд гэрээлэгч нь техник, тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл, бараа материал, үл хөдлөх хөрөнгийг тухайн буцаан өгч буй талбайгаас бүрэн чөлөөлнө.

5.7 Гэрээлэгч нь Газрын тосны тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.9 дэх хэсэгт заасны дагуу баталгаат нөөцөөс ашиглалтын үйл ажиллагаа явуулах бөгөөд газрын тосны ордыг ашиглах үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд ашиглалтын талбайн аль нэг хэсгийн баталгаат нөөцийг ашиглахаар тусгаагүй бол энэ нь тухайн ашиглалтын талбайгаас хэсэгчлэн буцаан авах үндэслэл болно.

5.8 Газрын тосны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нь газрын тосны ордыг ашиглах үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд үндэслэн ашиглалтын талбайгаас хэсэгчлэн буцаан авах саналыг гарган гэрээлэгч талд мэдэгдэж, буцаан авах асуудлыг энэ журмын дагуу шийдвэрлэнэ.

5.9 Гэрээлэгч нь энэ журмын 3 дугаар зүйлийн 3.4 дэх хэсэгт заасан хугацаанд ажлын хэсгээс хүргүүлсэн шаардлагын биелэлтийг ирүүлээгүй бол тусгай зөвшөөрлийн төлбөрийг хэтэрсэн хугацаанд нэмж тооцно.